

2018

Závěrečná správa

Kontrola energetickej účinnosti vo verejnom sektore

Závěrečná správa

Kontrola energetickej účinnosti vo verejnom sektore

PREDKLADÁ

Ing. Karol Mitrik, predseda
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

VEDÚCA KONTROLNEJ AKCIE

Ing. Ľuboslava Tittoňová

Bratislava február 2018

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH POMENOVANÍ.....	4
ZOZNAM TABULIEK.....	4
ZOZNAM GRAFOV	4
ZHRNUTIE.....	5
1 ZAMERANIE KONTROLNEJ AKCIE.....	6
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE	7
3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA	8
3.1 RÁMEC PRE ZVÝŠENIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOTI VO VEREJNÝCH BUDOVÁCH BOL STANOVENÝ.....	8
3.2 FINANČNÉ PROSTRIEDKY NA REALIZÁCIU OBNOVY VEREJNÝCH BUDOV SÚ NEDOSTATOČNÉ.....	10
3.3 MONITOROVACÍ SYSTÉM EXISTUJE, ALE KONTROLA ENERGETICKÝCH AUDITOV JE NÍZKA.....	12
4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU.....	14
5 TÍM KONTROLÓROV	14
ZÁVER.....	14
KONTAKT	15

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH POMENOVANÍ

SKRATKA / SKRÁTENÉ POMENOVANIE	VÝZNAM
EF	Environmentálny fond
EŠIF	Európsky štrukturálny a investičný fond
EÚ	Európska únia
IS INFOREG	Informačný systém na podporu rozvoja regiónov
L1, L2 a L3	Špecifický cieľ poskytovania dotácie z Environmentálneho fondu na roky 2015, 2016 a 2017
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NKI	Najvyššie kontrolné inštitúcie
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OSN	Organizácia spojených národov
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
smernica o energetickej hospodárnosti budov	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov
smernica o energetickej efektívnosti	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti
SOI	Slovenská obchodná inšpekcia
SR	Slovenská republika
špecifický cieľ 4.3.1	Špecifický cieľ 4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov
ÚOŠS	Ústredné orgány štátnej správy
ÚS	Územná samospráva
zákon o Environmentálnom fonde	Zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde
zákon o energetickej hospodárnosti budov	Zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o energetickej efektívnosti	Zákon č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka č. 1: Legislatívny rámec EÚ	7
Tabuľka č. 2: Legislatívny rámec SR	7
Tabuľka č. 3: Budovy ÚOŠS, určené na obnovu.....	10
Tabuľka č. 4: Alokované finančné prostriedky k výzvam (špecifický cieľ 4.3.1).....	11
Tabuľka č. 5: Alokované finančné prostriedky k výzvam (L1, L2 a L3).....	12

ZOZNAM GRAFOV

Graf č. 1: Rozdelenie kompetencií.....	10
Graf č. 2: Zníženie spotreby energie v budovách po realizácii opatrení energetickej efektívnosti	11

ZHRNUTIE

Kontrola energetickej účinnosti vo verejnom sektore bola zaradená do Plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2017 na základe pozvania k účasti na spoločnej kontrole vykonávanej v rámci medzinárodnej spolupráce na tému energetická účinnosť vo verejnom sektore.

Do paralelnej medzinárodnej kontroly boli okrem NKÚ SR zapojené aj NKI z Belgicka, Bulharska, Estónska, Litvy, Lotyšska, Maďarska a Portugalska.

Hlavným cieľom kontroly bolo zhodnotiť výsledky plnenia opatrení prijatých na zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov, preveriť počet obnovených verejných budov, zistiť úsporu energie a finančné zabezpečenie.

V EÚ sa na vykurovanie budov, prípravu teplej vody, klimatizáciu, osvetlenie a na pohon zabudovaných zariadení spotrebúva takmer 40 % energie. Na základe tejto skutočnosti Európska rada v januári 2008 vyhlásila klimaticko-energetický balíček, ktorého cieľom bolo dosiahnuť celoplošné zníženie spotreby energie do roku 2020.

Rámec pre zvýšenie energetickej efektívnosti vo verejných budovách bol stanovený.

Prijaté boli európske smernice o energetickej hospodárnosti budov v roku 2010 a v roku 2012 smernica o energetickej efektívnosti.

Každý členský štát bol povinný uvedené smernice transponovať do svojej národnej legislatívy. Ak by požiadavky transpozície členský štát nespĺnil, vystavil by sa nebezpečenstvu začatia konania podľa článku 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie pre nesplnenie zmluvných povinností.

Právne záväzné akty EÚ boli postupne od roku 2005 transponované do národnej legislatívy SR. Zároveň bol vytvorený aj mechanizmus riadenia, plánovania a monitorovania energetickej efektívnosti.

Podľa smernice o energetickej efektívnosti boli členské štáty povinné od 1. januára 2014 buď obnoviť každoročne 3 % z celkovej podlahovej plochy vykurovaných a/alebo chladených budov, ktoré vlastní a využívajú ÚOŠS, aby sa dosiahli aspoň minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov (základný prístup), alebo sa mohli rozhodnúť pre alternatívny prístup, spôsobom, že prijmú iné opatrenia energetickej efektívnosti, ktorých cieľom je dosiahnuť do roku 2020 rovnaký objem úspor energie ako základným prístupom.

SR si v súlade s čl. 5 (6) smernice o energetickej efektívnosti zvolila alternatívny spôsob plnenia cieľa úspor energie v rozsahu 52,17 GWh/rok s tým, že do roku 2020 sa dosiahne rovnaký objem úspor energie ako základným prístupom. SR oznámila Európskej komisii zvolený alternatívny prístup v stanovenom termíne.

MDV SR v spolupráci s ostatnými ÚOŠS vždy k 31. decembru príslušného kalendárneho roka vypracovávalo ročné plány obnovy relevantných budov ÚOŠS (budov určených na obnovu), ktoré boli následne predkladané vláde SR na schválenie. **Plány obsahovali zoznam budov ÚOŠS určených na obnovu vrátane spôsobu a zdrojov financovania. V roku 2015 bolo určených na obnovu 72 budov, 26 budov v roku 2016 a 41 budov v roku 2017.**

Zoznam budov ÚOŠS určených na obnovu nie je povinný v rámci alternatívneho prístupu, tento zoznam je potrebný pre vyčíslenie povinnosti podľa čl. 5 ods. 1 smernice.

MH SR bola zverená funkcia generálneho koordinátora agendy zameranej na úsporu energie a gestora pre oblasť energetickej efektívnosti.

Funkciu gestora a pôsobnosť v oblasti energetickej hospodárnosti budov prevzalo MDV SR. Na základe povinnosti vyplývajúcej z novely zákona o energetickej hospodárnosti budov, MDV SR vypracovalo a schválilo v roku 2012 Národný plán na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou potrebou energie. Následne vypracovalo Stratégiu obnovy fondu bytových a nebytových budov v SR, ktorú v roku 2014 predložilo vláde SR na schválenie. V stratégii bol deklarovaný rozsah fondu relevantných budov vo vlastníctve alebo v správe ÚOŠS a samospráv.

Dostatočné množstvo finančných prostriedkov na realizáciu obnovy verejných budov nie je zabezpečené.

Na obnovu nebytových budov boli plánované finančné prostriedky štátneho rozpočtu, prostriedky EŠIF čerpané prostredníctvom OP KŽP na roky 2014 – 2020 a prostriedky z EF získané z výnosov z predaja emisných kvót. **Predpokladaný objem investícií, určených na obnovu budov ÚOŠS predstavoval:**

- **rok 2016 v sume 10 887 933 eur** (z toho 7 530 907 eur zo štátneho rozpočtu a 3 357 026 eur z OP KŽP) a
- **rok 2017 v sume 17 743 494 eur** (z toho 16 595 092 eur zo štátneho rozpočtu a 1 148 402 z OP KŽP).

Podporný finančný mechanizmus, ktorý by umožnil financovať každoročnú 3-percentnú obnovu v bratislavskom kraji zatiaľ neexistuje.

Pri porovnaní finančných prostriedkov alokovaných v OP KŽP na roky 2014 – 2020 pre špecifický cieľ 4.3.1 a finančných prostriedkov poskytovaných z EF s celkovým objemom doručených žiadostí, NKÚ SR poukazuje na skutočnosť, že financovanie obnovy relevantných budov nebude možné zabezpečiť len z prostriedkov EŠIF a z EF, ale je potrebné hľadať ďalšie možnosti financovania.

Monitorovací systém na vyhodnocovanie opatrení v oblasti energetickej efektívnosti na účel preukázania plnenia cieľa úspory energie existuje.

Prevádzku monitorovacieho systému energetickej efektívnosti (MSEE) zabezpečuje SIEA, na základe rozhodnutia MH SR. Prostredníctvom MSEE sa monitoruje energetická spotreba v sektoroch podľa akčných plánov energetickej efektívnosti a vyhodnocujú sa opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti. MSEE slúži ako zdroj informácií, na základe ktorých môže štát zväziť, kam má smerovať prípadnú finančnú pomoc.

Na analyzovanie súvislosti v oblasti energetickej efektívnosti je potrebné zabezpečiť monitorovanie údajov o vyčlenených prostriedkoch pre naplnenie stratégie obnovy budov, ako aj vynaložených finančných prostriedkoch na obnovu budov ÚOŠS; nastaviť systém nahlasovania údajov do MSEE o všetkých obnovených budovách.

Plnenie cieľov je ohrozené.

Obnova budov predstavovala zateplenie obvodového a strešného pláštia a výmenu pôvodných otvorových výplní (napr. okien, dverí).

V roku 2015 boli obnovou budov v pôsobnosti ÚOŠS vyhodnotené úspory energie v objeme **54,77 GWh**, čo predstavovalo zhruba **105 %** plnenie z cieľa **52,17 GWh/rok**. V roku 2016 boli úspory energie v objeme **23,02 GWh**, plnenie predstavovalo takmer **44 %** zo stanoveného cieľa úspor energie budov - **cieľ nebol splnený**. Údaje boli identifikované monitorovaním úspor energie po jednotlivých budovách z databázy energetických certifikátov budov z IS INFOREG.

Jedným z hlavných dôvodov neplnenia stanovených cieľov v roku 2016 bol/je nedostatok verejných zdrojov na opatrenia energetickej efektívnosti, vrátane zdrojov

na obnovu budov ÚOŠS, **ako aj oneskorené začatie realizácie projektov financovaných z EŠIF.**

Plnenie cieľa úspor energie ovplyvňujú riziká, ku ktorým patria najmä:

- neplnenie povinnosti vytyčeného alternatívneho cieľa – úspor energie v budovách v objeme 52,17 GWh/rok tak, aby sa do roku 2020 dosiahol rovnaký objem úspor energie ako základným prístupom,
- neplnenie časového harmonogramu plánu a realizácie obnovy budov ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy,
- nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu plánu obnovy relevantných budov,
- neexistencia celkových údajov v monitorovacom systéme energetickej efektívnosti o zdrojoch a sumách financovania obnovy verejných budov,
- nedostatok v personálnej politike, zameranej na úspešnosť plnenia úloh spojených s obnovou verejných budov.

Na účely plnenia úspor energie bude potrebné, aby kompetentné orgány:

- zabezpečili čo najskoršie čerpanie zdrojov v rámci OP KŽP pre verejné budovy,
- znížili administratívnu záťaž v procese prideľovania finančných prostriedkov na obnovu budov,
- systematicky financovali obnovu budov ÚOŠS z rozpočtových kapitol tak, aby sa plnili ciele úspor energie,
- zabezpečili finančné zdroje pre Bratislavský samosprávny kraj.

V budúcnosti vďaka úsporám energie je predpoklad, že sa dosiahnu významné finančné úspory, ktoré môžu byť použité na financovanie iných aktivít, okrem toho, zvyšujú komfort pre užívateľov budov a pozitívne vplyvajú na životné prostredie.

1 ZAMERANIE KONTROLNEJ AKCIE

V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/91/ES o energetickej hospodárnosti budov, ako aj v súlade s čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie bol schválený zákon č. 555/2005 Z. z., ktorým s účinnosťou od 1. januára 2006 boli v SR zavedené záväzné pravidlá na zlepšenie energetickej efektívnosti budov. Cieľom zavedených pravidiel bolo znížiť spotrebu energie, množstvo emisií skleníkových plynov formou zmeny tepelnej ochrany budov, z hospodáriť spôsob ich vykurovania,

prípravy teplej vody, vetrania, chladenia a osvetlenia, ako aj povinnosť vlastníka budovy vykonať energetickú certifikáciu pre určité kategórie budov vždy pri dokončení budovy (novej, alebo existujúcej budovy po významnej obnove), pri predaji alebo prenájme.

Cieľom kontroly bolo preukázať plnenie opatrení prijatých pre zvyšovanie energetickej účinnosti verejných budov, preveriť počet obnovených budov, úsporu energie a vyhodnotiť objem potrebných finančných prostriedkov.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť stratégiu zvyšovania energetickej účinnosti vo verejných budovách, zistiť spôsob financovania obnovy budov ústredných orgánov štátnej správy a zhodnotiť výsledky monitorovania cieľov energetickej účinnosti v Slovenskej republike.

Predmetom kontroly bolo preveriť dodržiavanie legislatívy súvisiacej s energetickou efektívnosťou budov v Slovenskej republike, preveriť postup pri vypracovaní a schválení stratégie na zvýšenie energetickej efektívnosti vo verejných budovách, spôsob financovania investičných zámerov a systém monitorovania plnenia cieľov energetickej účinnosti.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom o NKÚ SR a štandardmi vychádzajúcimi zo základných princípov kontroly v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

Legislatívny rámec EÚ (verejný sektor)

Základné európske predpisy, ktorými boli pre členské štáty EÚ ustanovené postupy na postupné znižovanie spotreby energie formou obnovy budov vo vlastníctve alebo v správe verejných subjektov, s cieľom znižovania emisií skleníkových plynov, sú uvedené v Tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1: Legislatívny rámec EÚ

P. č.	Názov	Účinnosť
1.	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov v platnom znení	dvadsiatym dňom po uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie
2.	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES v platnom znení	
3.	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011 z 9. marca 2011, ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje smernica Rady 89/106/EHS	

Smernice EÚ sú záväzné pre každý členský štát EÚ. Každý členský štát bol povinný transponovať nové požiadavky do svojich národných predpisov, pričom voľba foriem a metód bola ponechaná vnútroštátnym orgánom.

Legislatívny rámec SR

Tabuľka č. 2: Legislatívny rámec SR

P. č.	Názov	Účinnosť
1.	Zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení neskorších predpisov	01.01.2006
2.	Vyhláška MVRR SR č. 625/2006 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z.	01.01.2007
3.	Vyhláška MDVRR SR č. 364/2012 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	01.01.2013
4.	Zákon č. 300/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov	01.01.2013
5.	Zákon č. 314/2012 Z. z. o pravidelnej kontrole vykurovacích sústav a klimatizačných systémov	01.01.2013
6.	Zákon č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov	01.12.2014
7.	Vyhláška MDVRR SR č. 324/2016 Z. z., z 30. 11. 2016, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MDVRR SR č. 364/2012 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	01.01.2017

Kontrolovanými subjektmi boli:

- Ministerstvo dopravy a výstavby SR (gestor transpozície smernice o energetickej hospodárnosti budov)
- Ministerstvo životného prostredia SR (riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia)
- Environmentálny fond (poskytuje podporu formou dotácie v rámci činnosti L1 - L3: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania).

Kontrolou bolo overené uplatňovanie a dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich požiadavky na energetickú efektívnosť verejných budov v SR, spôsob a formy financovania investičných zámerov, funkčnosť systému monitorovania a výsledky plnenia cieľov energetickej účinnosti.

Uvedené overenie bolo vykonané formou nasledujúcich troch hlavných otázok:

1. Bol stanovený rámec pre zvýšenie energetickej efektívnosti vo verejných budovách?
2. Je zabezpečené dostatočné množstvo finančných prostriedkov na realizáciu obnovy verejných budov?
3. Existuje monitorovací systém na dosiahnutie cieľov energetickej efektívnosti?

Kontrolované obdobie boli roky 2014 až 2016 a súvisiace obdobie.

Pri kontrole boli uplatnené základné metódy a techniky kontroly: predovšetkým štúdium všeobecne záväzných

právnych predpisov EÚ a SR; štúdium interných noriem kontrolovaných subjektov, preverenie úplnosti, správnosti uzavretých zmlúv a súvisiacej dokumentácie, vrátane povinnosti zverejňovania zmlúv; analýza problematiky, dedukcia, rozhovory so zodpovednými zamestnancami a iné.

NKÚ SR vypracoval na účely vykonania kontroly zvýšenia energetickej efektívnosti vo verejných budovách územnej samosprávy dotazník, ktorý bol adresovaný vybranej vzorke miest. V každom kraji boli oslovené 3 mestá; celkovo bolo oslovených 24 miest. Zo všetkých oslovených miest dotazník reálne vyplnilo a odoslalo naspäť 21 miest, čím bola dosiahnutá 87,5-percentná návratnosť.

3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA

Transpozíciou záväzných smerníc EÚ do právneho poriadku SR boli stanovené kritériá, postupy a ciele dosiahnutia úspor energií formou výstavby nových budov alebo významnou obnovou existujúcich budov vo vlastníctve alebo v správe verejných inštitúcií. Kontrolou NKÚ SR bola overená relevantnosť stanovených podmienok.

3.1 RÁMEC PRE ZVÝŠENIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI VO VEREJNÝCH BUDOVÁCH BOL STANOVENÝ.

Definícia verejnej budovy, ktorá predstavuje budovu vo vlastníctve alebo v správe verejného subjektu, bola vymedzená v § 2 písm. k) zákona č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

SR má od 1. januára 2016 zriadený informačný systém Centrálne evidencie majetku (ďalej len "CEM"), v ktorom sú evidované bytové budovy, nebytové budovy, byty, nebytové priestory a pozemky vo vlastníctve alebo správe štátu. CEM neumožňuje vyhľadávanie údajov podľa výberového kritéria verejná budova a ani budova ÚOŠS.

Vyhláška MDVRR SR č. 364/2012 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a STN určujú požiadavky platné pre stavebné konštrukcie, technické systémy a energetickú hospodárnosť budov nielen požadované od 1. januára 2013, ale aj sprísnené požiadavky od 1. januára 2016.

Nákladovo optimálne hodnoty pre minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť a nákladovo optimálne hodnoty pre minimálne požiadavky na tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií sú uvedené v STN 730540-2:2015 Tepelná ochrana budov. Tepelnotechnické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov. Časť 2: Funkčné požiadavky.

Kontrola NKÚ SR zistila, že rozdiel medzi vypočítanými nákladovo optimálnymi hodnotami pre minimálne požiadavky a požadovanými súčasnými hodnotami bol vo väčšine prípadov vyšší ako 15 %. Postupným sprísňovaním minimálnych požiadaviek sa tento rozdiel postupne znižuje a minimálne požiadavky sa harmonizujú s požadovanými hodnotami.

MDV SR od 1. januára 2014 v súlade s požiadavkou čl. 5 smernice 2012/27/EÚ každoročne pripravuje zoznam relevantných budov, ktoré nespĺňajú minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov na účely zabezpečenia obnovy 3 % z celkovej podlahovej plochy vykurovaných alebo chladených budov, ktoré vlastní a využívajú ústredné orgány štátnej správy a organizácie v ich pôsobnosti. Tieto zoznamy tvoria prílohu plánu obnovy relevantných budov, vypracovaného každoročne a schvaľovaného vládou SR.

Aj keď nevyplýva z platných predpisov EÚ a SR povinnosť vypracovať zoznam verejných budov na regionálnej a miestnej úrovni, NKÚ SR odporúča vláde SR tento zoznam vypracovávať. Obnovou budov sa postupne zabezpečí napĺňanie cieľa úspor energie.

Záväzná úloha zabezpečiť, aby po 31. decembri 2018 boli všetky nové budovy, v ktorých sídlia a ktoré vlastní verejné orgány, budovami s takmer nulovou spotrebou energie, bola na národnej úrovni spracovaná:

- v Národnom pláne na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou potrebou energie a schválená vedením ministerstva dopravy 19. novembra 2012,
- v zákone č. 555/2012 Z. z.,
- v § 5 ods. 4 Vyhlášky MDVRR SR č. 364/2012 Z. z.

Národný plán obsahoval opatrenia a postupy potrebné na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou potrebou energie s rozlíšením na jednotlivé kategórie budov. Plnením opatrení a postupov národného plánu sa očakáva, že všetky nové budovy, v ktorých sídlia a ktoré vlastní orgány verejnej moci, budú po 31. decembri 2018 budovami s takmer nulovou potrebou energie a všetky nové budovy po 31. decembri 2020.

Požiadavky na zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov vo vlastníctve alebo správe verejných subjektov a požiadavky na zníženie energetickej náročnosti verejných budov, deklarované v uvedených smerniciach,

Strategické dokumenty

Vstupom SR do EÚ bol od roku 2005 transponovaný do národnej legislatívy celý súbor predpisov EÚ. Postupne bol vybudovaný aj mechanizmus riadenia, plánovania a monitorovania energetickej efektívnosti na národnej úrovni.

EÚ vydala v roku 2010 Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov, ktorou boli zavedené pravidlá na dosiahnutie úspor energie formou zabezpečenia tepelnej ochrany budov, vykurovania a prípravy teplej vody, vetrania, chladenia, osvetlenia, a využívania energie z obnoviteľných zdrojov. Cieľom týchto pravidiel bolo predovšetkým plniť tepelno-technické požiadavky budov ÚOŠS a znížiť emisie vznikajúce z užívania týchto budov.

Predmetná smernica bola transponovaná do právneho systému SR prostredníctvom zákona č. **300/2012 Z. z.**, ktorým sa s účinnosťou od 01. januára 2013 menil a doplnil zákon č. **555/2005 Z. z.** o energetickej hospodárnosti budov. V novele tohto zákona (okrem iného):

- boli ustanovené postupy a opatrenia na dosiahnutie energetickej hospodárnosti budov,
- bola taxatívne vymedzená jednotná metodika výpočtu energetickej hospodárnosti budov,
- boli stanovené minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť pre jednotlivé kategórie budov,
- bola zavedená definícia „významná obnova budovy,“
- bola stanovená povinnosť pre vlastníkov budovy obstarat' si energetický certifikát budovy,
- bola určená povinnosť dosiahnuť po 31. decembri 2018 nulovú potrebu energie pre všetky nové budovy, v ktorých sídlia a ktoré vlastní orgány verejnej moci s tým, že od 31. decembra 2020 bude stanovená povinnosť platiť pre všetky nové budovy. MDV SR prevzalo funkciu gestora a pôsobnosť v oblasti energetickej hospodárnosti budov podľa zákona o energetickej hospodárnosti budov.

V roku 2012 EÚ vydala Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti. Uvedenou smernicou vyplynula pre členské štáty povinnosť od 1. januára 2014 – zabezpečiť obnovu budov vo výške 3 % z celkovej podlahovej plochy vykurovaných alebo chladených budov ročne tak, aby sa do roku 2020 dosiahli aspoň minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov; zabezpečiť úsporu energie a povinnosť každoročne podávať správu Európskej komisii o výsledkoch svojej činnosti.

Predmetná smernica bola transponovaná do právneho systému SR prostredníctvom zákona č. **321/2014 Z. z.**

ciach, boli v SR zapracované do strategických dokumentov a národnej legislatívy (napr. do akčných plánov energetickej efektívnosti, plánov obnovy budov, notifikačnej správy).

o energetickej efektívnosti, ktorý nadobudol účinnosť od 1. decembra 2014. Uvedeným zákonom boli stanovené (okrem iného):

- opatrenia na podporu a zlepšenie energetickej efektívnosti,
- práva a povinnosti osôb v oblasti energetickej efektívnosti,
- pravidlá pri výkone energetického auditu,
- povinnosť vypracovať koncepciu a akčný plán energetickej efektívnosti,
- povinnosť vypracovať stratégiu aktivizácie investícií do obnovy budov a aktualizovať ju každé tri roky,
- povinnosť vypracovávať plány obnovy relevantných budov.

Zákon nezakladá povinnosť pre územnú samosprávu (obce a VÚC) vypracovať plán obnovy verejných budov v ich vlastníctve alebo správe. **Vzhľadom na obmedzené finančné prostriedky územnej samosprávy sa obnova budov v ich vlastníctve alebo správe realizuje len u budov v havarijnom stave.**

Požiadavky na zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov vo vlastníctve štátnej správy, miestnej a územnej samosprávy, a požiadavky na zníženie energetickej náročnosti verejných budov, deklarované v smerniciach EÚ o energetickej hospodárnosti budov a energetickej efektívnosti, boli zapracované do Národného plánu a do Notifikačnej správy. Národný plán obsahuje opatrenia a postupy potrebné na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou potrebou energie. Notifikačná správa obsahuje spôsob výpočtu a zabezpečenia cieľa obnovy budov vo výške 3 % z celkovej podlahovej plochy vykurovaných alebo chladených budov ročne.

Základnými nástrojmi na uplatňovanie energetickej efektívnosti pri obnove verejných budov sú trojročné akčné plány a ročné plány obnovy relevantných budov, ktoré schvaľuje vláda SR.

V akčných plánoch sa nastavujú opatrenia na plnenie cieľov úspor energie a vyhodnocujú opatrenia energetickej efektívnosti.

Ročné plány obnovy relevantných budov vypracováva MDV SR v spolupráci s ÚOŠS vždy do 31. decembra príslušného kalendárneho roka. Obsahujú zoznam vybraných administratívnych budov vo vlastníctve alebo v správe ministerstiev a ostatných ÚOŠS a nimi zriadených organizácií s regionálnou alebo miestnou pôsobnosťou, určených na obnovu. Budovy majú vyhotovenú stavebno-technickú a tepelno-technickú dokumentáciu, podanú žiadosť na vydanie stavebného povolenia na prí-

slušný stavebný úrad alebo vydané stavebné povolenie, pripravený rozpočet stavby a zabezpečené financovanie obnovy v príslušnom roku.

Vláda SR schválila na obnovu **72** budov v roku 2015; **26** budov v roku 2016; **41** budov v roku 2017 (Tabuľka č. 3).

Tabuľka č. 3: Budovy ÚOŠS, určené na obnovu

Indikátor/Rok	2014 /*	2015	2016	2017
Celková podlahová plocha relevantných budov ÚOŠS (m ²)	-	404 816	422 351	413 451
3 % z celkovej podlahovej plochy relevantných budov ÚOŠS (m ²)	-	12 144,4	12 671	12 954,75
Počet budov určených na obnovu (ks)	-	72	26	41
Celková podlahová plocha budov určených na obnovu (m ²)	-	176 889	59 244,1	112 008,6
Celková podlahová plocha budov, ktorá bola obnovená na aspoň minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov (m ²)		9 168	0	vyhodnocuje sa v roku 2018
Počet budov, ktoré boli obnovené na aspoň minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov (ks)		2	0	vyhodnocuje sa v roku 2018

Zdroj: Plán obnovy relevantných budov 2014 – 2017

/* Ročný plán obnovy relevantných budov (podľa §10 ods. 1 zákona) vrátane požiadavky o vyčlenenie zodpovedajúcich zdrojov zo štátneho rozpočtu sa prvýkrát pripravoval až v roku 2015. V roku 2014 nebol v rámci štátneho rozpočtu systematicky vyčlenený fond na obnovu budov ústredných orgánov štátnej správy. Obnovu budov si zabezpečovala každá rozpočtová kapitola z ušetrených finančných prostriedkov.

Rozdelenie kompetencií

V oblasti energetickej hospodárnosti budov, energetickej efektívnosti a úspor energií je zapojených viacero subjektov. Z kapacitných dôvodov neboli do kontroly zahrnuté všetky dotknuté subjekty. Kontrolované subjekty sú uve-

dené v Grafe č. 1 a sú označené zelenou farbou. V súlade s § 22 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov boli vyžadované informácie od MH SR, SIEA a SOI.

Graf č. 1: Rozdelenie kompetencií

3.2 FINANČNÉ PROSTRIEDKY NA REALIZÁCIU OBNOVY VEREJNÝCH BUDOV SÚ NEDOSTATOČNÉ.

Štruktúra zdrojov financovania obnovy budov v SR je nasledovná:

- zo štátneho rozpočtu (budovy ÚOŠS v BSK),
- z OP KŽP 2014 – 2020 (verejné budovy mimo BSK, fond EÚ),
- z Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020 (IROP),
- z Environmentálneho fondu (verejné budovy mimo BSK, dotácie na účel L1-L3 „Zvyšovanie energetickej

účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zatepľovania“),

- z vlastných zdrojov povinných právnických osôb,
- z úverov a pôžičiek,
- z programu MUNSEFF, zameraného na obnovu verejných budov.

Národný fond energetickej efektívnosti na podporu financovania obnovy verejných budov nebol vytvorený.

Podporný finančný mechanizmus, ktorý by umožnil financovať požadovanú každoročnú obnovu budov v bratislavskom kraji zatiaľ neexistuje.

SR v rámci alternatívneho prístupu má stanovený cieľ úspor energie vo všetkých verejných budovách v rozsahu 52,17 GWh/rok s tým, že do roku 2020 sa dosiahne rovnaký objem úspor energie ako základným prístupom.

Plnenie cieľa úspor energie v roku 2014 bolo na úrovni 32,78 GWh (63 %), v roku 2015 na úrovni 54,77 GWh (105 %) a v roku 2016 23,02 GWh (44 %). Na plnení cieľa

Európske štrukturálne a investičné fondy

Úlohu riadiaceho orgánu pre OP KŽP prevzalo MŽP SR. Úlohou sprostredkovateľského orgánu bola poverená SIEA.

Kontrolou bolo preverené, že podporené projekty prispeli k plneniu cieľa úspor energie, zvoleného v rámci alternatívneho prístupu. Podporené boli komplexné projekty podložené energetickým auditom, zamerané na dosiahnutie optimálnej energetickej hospodárnosti formou zníženia spotreby energie na úroveň nízkoenergetických budov, ultranízkoenergetických budov alebo budov s takmer nulovou potrebou energie.

V kontrolovanom období rokov 2015 až 2017 vyhlásil sprostredkovateľský orgán OP KŽP dve otvorené výzvy na predkladanie žiadostí o NFP v celkovej sume 280 mil. eur. Prvá výzva bola vyhlásená v roku 2015; druhá výzva bola vyhlásená v roku 2017. Finančné prostriedky alokované pre jednotlivé výzvy sú uvedené v Tabuľke č. 4. Finančné prostriedky boli určené na financovanie projektov zameraných na zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov vo vlastníctve alebo v správe subjektov ústrednej správy, verejnoprávnych inštitúcií a územnej samosprávy.

úspor energie sa budovy ÚOŠS podieľajú vo veľmi malej miere.

Aby investované verejné prostriedky určené na energetickú efektívnosť budov boli alokované čo najúčinnejšie, je nevyhnutné stanoviť kritéria prerozdelenia finančných prostriedkov. Základné kritéria financovania boli stanovené v uzneseniach vlády SR, vo výzvach na poskytovanie podpory z prostriedkov EŠIF a z predaja emisných kvót v rámci Environmentálneho fondu.

Tabuľka č. 4: Alokované finančné prostriedky k výzvam (špecifický cieľ 4.3.1)

Výzva číslo	Celková alokácia	ÚOŠS a verejnoprávne inštitúcie	Územná samospráva
1.	160 mil. eur	45 mil. eur	115 mil. eur
2.	120 mil. eur	60 mil. eur	60 mil. eur
Spolu	280 mil. eur	105 mil. eur	175 mil. eur

Zdroj: Výzvy a usmernenia SIEA

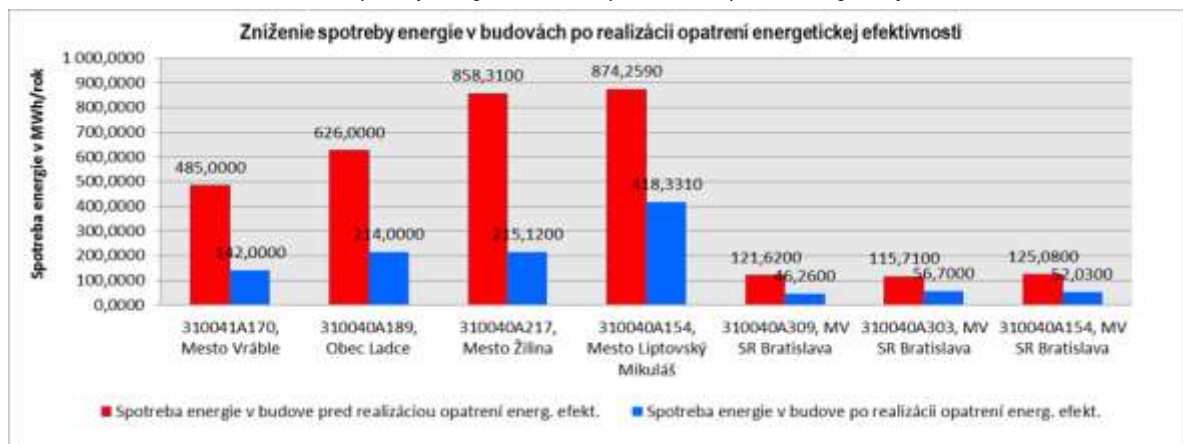
Oprávnenými príjemcami nenávratného finančného príspevku boli všetky samosprávne kraje okrem bratislavského. Podľa tepelno-technických posudkov sa realizáciou projektov očakáva výrazné zníženie spotreby energie v obnovovaných budovách.

Na základe schválených žiadostí o platbu bolo k 30.06.2017 vyplatených spolu 3 044 030,07 eur (z toho 2 723 605,88 eur z prostriedkov EÚ a 420 424,19 eur zo ŠR).

Kontrola NKÚ SR preverila vzorku siedmich zmlúv, na základe ktorých bol žiadateľom pridelený NFP spolu v sume 6 217 985,33 eur. Z vybraných zmlúv v čase výkonu kontroly začala realizácia stavebných prác len v dvoch prípadoch (mesto Liptovský Mikuláš a mesto Žilina).

Zníženie spotreby energie v budovách po realizácii opatrení energetickej efektívnosti je zobrazené v Grafe č. 2.

Graf č. 2: Zníženie spotreby energie v budovách po realizácii opatrení energetickej efektívnosti

Zdroj: MŽP SR, vlastné spracovanie neštatistickej vzorky siedmich zmlúv

Počas realizácie stavebných prác, ako aj po ich ukončení, boli **zmluvne nastavené merateľné ukazovatele projektu, ktorých plnenie sa sleduje v monitorovacom systéme SIEA**. Medzi merateľnými ukazovateľmi je sledovanie spotreby energie v budove pred realizáciou opatrení energetickej efektívnosti a spotreby energie v budove po realizácii opatrení energetickej efektívnosti MWh/rok.

Podľa tepelno-technických posudkov sa po realizácii projektov očakáva výrazné zníženie spotreby energie v obnovovaných budovách.

Keďže projekty z kontrolovane vzorky neboli ukončené, nebolo možné počas výkonu kontroly vyhodnotiť ukazovateľ spotreby energie v budovách po realizácii opatrení energetickej efektívnosti.

Environmentálny fond

Environmentálny fond poskytuje od roku 2014 dotácie získané z výnosov z predaja emisných kvót. Tieto prostriedky sú určené na rozvoj zvyšovania energetickej účinnosti existujúcich verejných budov, vrátane zatepľovania budov základných a stredných škôl, materských škôl/predškolských zariadení, kultúrnych domov a obecných/mestských úradov v pôsobnosti obcí, samospráv.

V kontrolovanom období Environmentálny fond vyhlásil tri výzvy na predkladanie **žiadostí o podporu formou dotácie** na zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich budov vrátane zatepľovania **v celkovej výške 40 mil. eur**. Finančné prostriedky alokované pre jednotlivé výzvy sú uvedené v Tabuľke č. 5.

Tabuľka č. 5: Alokované finančné prostriedky k výzvam (L1, L2 a L3)

Výzva číslo	Celková alokácia	Rok zverejnenia výzvy
L1	15 mil. eur	2014
L2	15 mil. eur	2015
L3	10 mil. eur	2016
Spolu	40 mil. eur	

Zdroj: EF

Skutočné čerpanie finančných prostriedkov celkom bolo v sume 28 776 493,29 eur (14 315 028,39 eur za L1, 14 461 464,90 eur za L2 a 0,00 eur za L3).

Maximálna miera podpory na projekt bola 200 000,00 eur s DPH, čo predstavovalo 95 % z oprávnených nákladov projektu alebo časti projektu. Podmienkou poskytnutia

dotácie bolo 5-percentné spolufinancovanie z vlastných alebo iných zdrojov žiadateľa.

Kontrola NKÚ SR preverila vzorku 15 zmlúv, na základe ktorých bola žiadateľom poskytnutá dotácia spolu v sume 2 718 744,53 eur, určená na realizáciu projektov zvyšovania energetickej účinnosti existujúcich budov vrátane zatepľovania. **Po realizácii týchto projektov sa očakáva cca 50,12-percentné zníženie spotreby energie na vykurovanie ročne oproti doterajšej spotrebe.** Skutočné výsledky úspory energie budú známe až po ich nahlásení do monitorovacieho systému SIEA, s predpokladaným termínom v roku 2020.

Environmentálny fond konal nad rámec zákona o Environmentálnom fonde tým, že žiadateľom umožnil doplniť chybné a neúplné žiadosti o podporu. Týmto spôsobom vznikol výrazný nepomer medzi počtom oprávnených žiadostí zaradených do zoznamu na schválenie a disponibilnými zdrojmi prostriedkov určených na špecifickú činnosť L1 až L3.

Pri poskytovaní dotácie v rámci činnosti L1 nebola príjmom dotácie uložená zmluvná povinnosť predkladať SIEA údaje o spotrebe energie na vykurovanie pred realizáciou projektu a po jej uskutočnení. Táto povinnosť bola zmluvne stanovená až príjmom dotácie L2 a následne aj L3.

Spôsob pridelovania projektov interným a externým hodnotiteľom nebol vykonávaný preukázateľným spôsobom. V niektorých prípadoch minister schválil dotáciu skôr, ako žiadateľ ukončil verejné obstarávanie zhotoviteľa diela. Následne pri vyúčtovaní dotácie vznikalo nedočerpanie schválenej sumy dotácie. Tento spôsob poukázal na neefektívnosť konania, pretože pri presnom prerozdelení indikovanej sumy sa mohla dotácia poskytnúť väčšiemu počtu žiadateľov s nižšou požadovanou sumou.

Kontrola NKÚ SR zistila, že Environmentálny fond:

- pridelil dotáciu aj na také budovy, na ktoré sa nevzťahujú postupy a opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov v zmysle platnej legislatívy,
- rozhodol o viacnásobnom poskytovaní podpory jednému subjektu, ktorý uskutočnil obnovu verejnej budovy na etapy. Vzhľadom na veľmi obmedzený zdroj poskytovaných dotácií a vysoký počet „neuspokojených“ žiadostí o podporu odporúčame fondu dbať na rovnosť žiadateľov pri výbere podporovaných projektov.

3.3 MONITOROVACÍ SYSTÉM EXISTUJE, ALE KONTROLA ENERGETICKÝCH AUDITOV JE NÍZKA.

V rámci preverenia monitorovacieho systému energetickej efektívnosti sa NKÚ SR zamerlal:

- na kontrolu plnenia plánu energetickej efektívnosti,
- na kontrolu financovania obnovy budov,
- na kontrolu energetických auditov,
- na kontrolu energetických certifikátov budov,
- na zisťovanie porušení a ukladanie sankcií.

Kontrolný a monitorovací systém na účely garancie plnenia plánu/programu energetickej efektívnosti a kontrolný a monitorovací systém financovania obnovy budov

SR má zabezpečený kontrolný a monitorovací systém energetickej efektívnosti.

Prevádzku monitorovacieho systému energetickej efektívnosti zabezpečuje SIEA. Vedie: (i) evidenciu o všetkých verejných budovách (vrátane budov ÚOŠS), ktoré boli významne obnovené a majú energetický certifikát budovy (ECB), (ii) evidenciu o úspore energie v dôsledku obnovy, ako aj o finančných prostriedkoch vypočítaných odborným odhadom podľa dostupných informácií. Každoročne vypracúva monitorovacie správy na základe údajov poskytovaných z databázy energetickej certifikácie budov IS INFOREG.

MH SR každoročne vyhodnocuje plnenie cieľov úspor energie, stanovených SR, výsledky plnenia zverejňuje v „Ročnej správe o pokroku pri dosahovaní národných cieľov energetickej efektívnosti“.

Kontrolný a monitorovací systém pre energetické audity

MH SR zverejňuje na svojom webovom sídle zoznam energetických audítorov, spravovaný SIEA.

Kontrolu kvality energetických auditov vykonáva SIEA, a to výberom zo všetkých vykonaných energetických auditov.

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené, že do monitorovacieho systému bolo v roku 2015 zaevidovaných 448 energetických auditov (z toho 25 vo verejných budovách). V roku 2016 bolo zaevidovaných 158 energetických auditov (z toho 17 vo verejných budovách).

Kontrola kvality energetických auditov vo verejných budovách bola vykonaná doposiaľ len **v roku 2015, a to iba v dvoch prípadoch**. NKÚ SR konštatuje nízke pokrytie kontroly energetických auditov.

Kontrolný a monitorovací systém pre energetickú certifikáciu budov

Spracovanie energetických certifikátov budov, ako aj kontrola ich kvality, je zabezpečené prostredníctvom IS INFOREG, ktorý súčasne vykonáva kontrolu platnosti vstupných údajov.

SR mala v roku 2010, ako prvá z členských štátov EÚ, zavedený tento elektronický online systém evidencie energetických certifikátov budov a vytvárania databázy údajov z energetických certifikátov budov.

Kontrola kvality energetických certifikátov v zmysle platnej legislatívy bola pridelená MDV SR alebo ním určenej právnickej osobe. **MDV SR** z dôvodu nedostatočného počtu systemizovaných miest na sekcii výstavby, odbor stavebníctva, **nevykonávalo kontrolu energeticky certifikovanej budovy na mieste**. Touto kontrolou sa overuje zhoda medzi špecifikáciami uvedenými v energetickom certifikáte a parametrami energeticky certifikovanej budovy.

Kontrolu zverejňovania energetických štítkov na nápadnom a pre verejnosť jasne viditeľnom mieste budovy vykonávala od 1. mája 2014 Slovenská obchodná inšpekcia. Do 30. apríla 2014 dohľad nad plnením tejto povinnosti mala Slovenská energetická inšpekcia.

SOI vykonala v kontrolovanom období 260 kontrol zverejňovania energetických štítkov, z toho 17 v roku 2014; 42 v roku 2015; 127 v roku 2016; 73 k 31. júlu 2017. **Zistovaných bolo 11 porušení**. Celková výška pokút bola 3 800 eur.

Systém na zisťovanie porušovaní a ukládanie sankcií

Štátny dozor nad dodržiavaním zákona o energetickej hospodárnosti budov vykonáva Slovenská obchodná inšpekcia, ktorá pri určení výšky pokuty za porušenie uvedených predpisov oprávnenou osobou, resp. vlastníkom budovy prihliada na závažnosť konania, spôsob spáchania iného správneho deliktu, jeho trvanie, následky a opakovanie.

ODPORÚČANIA

Vláda SR

1. Ustanoviť hlavného koordinátora a gestora plnenia cieľov energetickej únie do roku 2020.
2. Upriamiť pozornosť verejného sektora na dôležitosť relevantných cieľov udržateľného rozvoja OSN (7 – Dostupná a čistá energia; 9 – Priemysel, inovácie a infraštruktúra; 11 – Udržateľné mestá a komunity; 13 – Ochrana klímy) a zabezpečiť ich plnenie.
3. Zabezpečiť adekvátne personálne obsadenie príslušných útvarov rezortov, ktoré bude schopné implementovať medzinárodné kľúčové strategické výzvy.
4. Zabezpečiť finančné zdroje pre Bratislavský samosprávny kraj, v ktorom sa nachádza významné množstvo verejných budov.
5. Vypracovávať zoznam verejných budov na regionálnej a miestnej úrovni.

MDV SR

6. Na sekcii výstavby - odbore stavebníctva personálne posilniť a organizačne zabezpečiť dostatočný počet systemizovaných miest a ich udržateľnosť.
7. Vykonávať kontrolu energetických certifikátov budov na mieste s cieľom skontrolovať zhodu medzi špecifikáciami uvedenými v energetickom certifikáte a parametrami energeticky certifikovanej budovy

MH SR

8. Nastaviť systém nahlasovania údajov do monitorovacieho systému o všetkých obnovených budovách tak, aby výstupy z monitorovacieho systému boli dostupné, v požadovanej kvalite a použiteľné na analýzu.
9. Zabezpečiť monitorovanie údajov o vyčlenených prostriedkoch pre naplnenie stratégie obnovy budov, ako aj vynaložených finančných prostriedkoch na obnovu budov ÚOŠS.

Environmentálny fond

10. Doplniť interný predpis č. 9/2017 z 30.06.2017 stanovujúci pravidlá a postupy pri poskytovaní podpory formou dotácie na EF o pravidlo, ktorým sa stanoví záväzný spôsob prideľovania jednotlivých žiadostí interným a externým odborným hodnotiteľom.
11. Zabezpečiť podľa možností EF elektronizáciu správy dokumentov.
12. Na účely spravodlivejšieho prideľovania dotácie na zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich budov, vrátane zatepľovania, odporúčame EF do budúcnosti zväziť buď poskytovanie 200 000,00 eur ako maximálnu možnú sumu dotácie pre jedného žiadateľa za celé obdobie vyhlásenia činnosti L a tým ukončiť viacnásobné poskytovanie podpory jednému subjektu, ktorý uskutočňuje obnovu verejnej budovy na etapy, alebo v spolupráci s MŽP SR definovať v interných predpisoch EF nové podmienky poskytovania podpory formou dotácie pre nasledujúce obdobie.
13. Vzhľadom na to, že zákon o Environmentálnom fonde nedefinuje, na ktoré verejné budovy sa nemôže poskytnúť dotácia na zvýšenie energetickej účinnosti, vrátane zatepľovania, odporúčame EF buď v rámci analógie legis postupovať podľa zákona o energetickej hospodárnosti budov, ktorý ustanovuje, na ktoré budovy sa nevzťahujú postupy a opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov, alebo si EF zadefinuje vo svojich interných smerniciach, ktoré verejné budovy budú/nebudú predmetom poskytovania podpory formou dotácie na obnovu a zatepľovanie.

4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU

NKÚ SR počas výkonu kontroly aktívne komunikoval s kontrolovanými subjektmi, ako aj v štádiu oboznámenia sa s formulovanými zisteniami a nedostatkami.

Kontroly boli ukončené na MDV SR a EF protokolom o výsledku kontroly, na MŽP SR záznamom o výsledku kontroly.

Kontrolované subjekty nevzniesli žiadne námietky proti pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných ziste-

ní, uvedených v protokoloch o výsledku kontroly. NKÚ SR uložil kontrolovaným subjektom prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Kontrolované subjekty sa zaviazali prijať opatrenia a následne zaslať správu o splnení, resp. plnení.

NKÚ SR bude priebežne monitorovať plnenie a účinnosť opatrení prijatých na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov.

5 TÍM KONTROLÓROV

V rámci kontrolnej akcie boli na kontrolované subjekty vytvorené tri kontrolné skupiny. Vedúcimi a členmi kontrolných skupín boli skúsení zamestnanci z odboru energetiky a infraštruktúry s dlhoročnou odbornou praxou na

NKÚ SR, ktorí sa opakovane zúčastňujú kontrol na príslušných subjektoch, preukazujú komunikačné a odborné zručnosti.

ZÁVER

Uskutočňovanie opatrení pre znižovanie spotreby energie v budovách predstavuje pre vlastníka budovy

v súčasnosti prvotné náklady, avšak v budúcnosti vďaka úsporám energie je predpoklad, že sa dosiahnu význam-

né finančné úspory. Takto získané úspory môžu byť použité na financovanie iných aktivít. Opatrenia pre znižovanie spotreby energie súčasne zvyšujú komfort pre užívateľov budov a pozitívne vplyvajú na životné prostredie.

Realizácia obnovy verejných budov prispieva nielen k zveľaďovaniu majetku ÚOŠS, obcí, VÚC a nimi zriadených rozpočtových a príspevkových organizácií, ale aj zvyšuje zamestnanosť v odbore stavebníctva.

Zníženie spotreby energií má výrazný dosah na kvalitu životného prostredia.

Záver z kontrolnej akcie budú prezentované na spoločnom medzinárodnom stretnutí pod vedením sekretariátu EUROSAI WGEA so sídlom v Talline. Zo záverov kontrol zúčastnených NKI bude vypracovaná spoločná záverečná správa.

KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad SR
Priemyselná 2
824 73 Bratislava
☎ +421 2 501 14 451 ✉ info@nku.gov.sk

Kontrolované subjekty:
Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
Námestie slobody 6
810 05 Bratislava

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Nám. Ľ. Štúra 1
812 35 Bratislava

Environmentálny fond
Martinská 49
821 05 Bratislava
